

Naročnina doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din., ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVIN

SLOVENSKE KRAJINE

N
Majstova ul. 3.

G. Milač
Simon prof.

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol 400 Din. i tak niže. Tekstom

oglas. Maribor
više vsaka reč i
Popust po dogovori.

Pozdravljeni Višešnji Pastir!

Slovenska Krajina pričakuje svojega Višešnjega Pastira, apoštolskoga administratora i lavantinskoga knezškofa, Dr. Tomažič Ivana Jožefa. Kak naš Višešnji Pastir pridejo zdaj prvič ffermat v sobočki dekanat. Gda so bili še pomožni püšpek, so se večkrat obrnoli pri nas. Že te smo spoznali njihovo dobro srce. Že te smo vživali njihovo lübezen. A kak jih je Bog poslal za našega višešnjega pastira, kak so prevzeli najodgovornejšo službo pri ravnanji velike püšpekije, se je ta lübezen v tistoj meri povekšala, v šteroj se je njihova skrb za rešenje naših düš. Vsem so nam oča. Vsi smo njim deca. Vsi jih ščemo bogati, vsi poštvüvati, vsi za njih moliti. Tü izjeme biti ne sme i je tüdi nega. To smo po božoj zapovedi düžni včiniti i tüdi včinito, kak oni po istoj zapovedi skrbijo z vsov gorečnostjov svojega srca za naše düšno zveličanje. Oni nam pošilajo dühovnike v božem imeni, oni njim dajo oblast, da nam glasijo reči večnoga življenja, da nam odpüščajo grehe, nam delijo Jezusovo bože telo i vse njegove milošče. Molimo zato za njih! Bogajmo jih! Mejmomo popolno vüpanje v njih, ve so nam pri prevzemi svoje zvišene službe z tak krasnimi rečmi lübezni i pravičnosti pokazali pot zavüpanja. Lübiamo jih, kak oni nas lübijö, ki so v svojem postnom pastirskom listi odkrili svojega nas vse obimajočega gorečega düha, šteri nas žele vse na pravo pot spraviti, na njej spopolniti i tak oblaženiti. Oni, prezvišeni naš Višešnji Pastir, vzgajajo našo mladino v svojem semenišči. Nikdar ne mela Slovenska Krajina teliko bogoslovcev, teliko mladencov, ki bodo prisegli Kristušovoj zastavi vernost, kak jih ma ravno zdaj. Ti so, ti bodo njihovo veselje, če njim je pomoremo odgojiti v dobre, z Jezusovim dühovniškim srcom napunjene dühovnike. Te naš trüd je znak največše düžne lübezni do njih. Višešnji Pastir najmre jedino v dobrih dühovnikaj najde vso svojo tolažbo, vse svoje veselje, dopunjeno vse svoje vüpanje, ar mirno gleda v Sodnika i v sladkoj blaženosti nagne svojo glavo na Dobroga Pastira srce pa njemi šepeče: pastire sam ti dao, goreče, ki ti napunjavajo ovčarnico, ne pa najemnike ki bi ti samo brili, dojili i trgali ovce. O blaženost nad vse blaženosti je za škofa, če ma v svojih dühovnikaj Jezusove dühovnike i zato skrbeti za takše dühovnike je lübezen nad vso lübezen. To lübezen naj skaže narod Slov. Krajine svojemi Višešnjemi pastiri! Vse naj včini, da bodo njegovi sinovje na veselje apoštolskomi administratori, da bodo dobri, Jezusovi dühovniki. Naj moli, naj se prečiščava, naj se zatajuje v te namen, naj njim postavlja za zgled častitlivoga božega služabnika Slomšek Antona i ga prosi za nje, naj njemi obüja v spomini delo naših pokojnih velikanov, Küzmiča, Slamara, Ivanóczyja, Kolar, Bašo, Sakoviča itd., ki so živeli, ki so vmrli za te narod i ga nikdar ne zapüstili, ga nikdar ne zatajili. Iskali so samo njegove düše i božo čast, zato je pa zacvelo v Slov. Krajini takše dühovno življenje, da se je imenüvala „biser sombotelske püšpekije“. Mlačnost, ki zalevle celi svet, je toti otemnela te biser, te džündž tüdi. A svojo staro svetlošt dobi nazaj kak začne naš narod goreče moliti za dobre dühovnike, kakši je bio častilici sluga boži Slomšek, kak naš narod začne z celim srcem nasledüvati Jezusove jakosti, štere se svetijo v našem prezvišenom gospodi apošt. administratori, Jezusovom dühovniki. To prepotrebno skrb, da bodo naši bogoslovci Jezusovi dü-

hovniki, obečamo i poklonimo našemi Višešnjemi Pastiri v dar, kda obrvim stopi na tla Slovenske Krajine kak njeni apoštolski administrator.

Prezvišeni gospod apoštolski ad-

ministrator i lavantinski škof, Slovenska Krajina Vas sprejme kak najboljšega Očo z vdanim, detinskim zavüpanjom, blagoslovite jo i potrdite jo z močjov sv. Düha. Bog i as prineso!

V sv. Pismi čtomo ete bože reči: „Te so se z gore, ki se imenüje Olivetanska i je blüzi Jeruzalema, sobotni den daleč, povrnoli v Jeruzalem. Gda so ta dospeli, so šli v gornjo sobo, gde so ostali Peter i Janoš, Jakob i Andrej, Filip i Tomaž, Brtalan i Mataj, Jakob sin Alfejov, Simon Gorečnik i Judaš, brat Jakobov. Vsi ti so enodušno stanoviti bili v molitvi, z ženami, z Marijov, materjov Jezusovov, i z njegovimi brati.“ (Djanje Ap. I. 12-14) Tak se glasijo bože reči od priprave na prihod sv. Düha. Od svečkoga šüma ločena, stanovitna molitev z Jezusovov materjov i božimi svetci nam odpre prepotrebno vretino darov sv. Düha. Po njem se napunimo z miloščov posvečüjočov po svestvaj i z najdragšimi dari modrosti, razumnosti, znanosti, sveta, moči, pobožnosti i bogabojznosti sv. Düha.

Pridi sv. Düh Bogi, posveti nas i napuni nas s svojimi sedmerimi dari.

Nedelska šola.

Narodno i državno edinstvo.

Tak moremo začniti naš dnešnji navuk, da naj nišče ne nastavi na svoj radoznali nos očalje, ar ne bomo meli skrite misli. Jasno i podomače pojasnimo ka pomeni za nas narodno edinstvo, tak jasno i vsem vidno, kak jasna je brazda, štero potegne plüg našega človeka po blagoslovlenoj domačoj zemli.

Ločimo narodno i državno edinstvo, — govorimo prvič od države i potem od naroda!

Če smo za državno edinstvo, potem želemo meti za Srbe, Hrvate i Slovence edno, sküпно državo. Že v vüzemskoj številki „Novin“ smo napisali, ka je pitanje sküпne države z brati onkraj Müre za nas rešeno tisti den, kda smo prostovolno, od nikoga ne siljeni stopili pod sküпно streho Kraljevine Jugoslavije. To se pravi: smo za sküпно državo vseh Jugoslovancov i naša srčna žela je, da bi najšli pot v to sküпно državo tüdi bratje Bolgari. S tem pa nikdar ne povedano, ka smo za to, ali ono politično stranko. Stranke pridejo, vladajo i odhajajo. Vladajo pokeč majo moč, ali zavüpanje naroda, kda edno, ali drügo, navadno oboje sfali, se zrüšijo i dajo mesto — novoj stranki. Rojstvo stranke je ne rojstvo države i smrt stranke je ne smrt države. Pri sküпnoj državi vstrajamo, v tom dugovanji ne poznamo küpčije, delo strank pa sodimo po deli i jo podpiramo, ali odklanjamo, kak si pač z svojim delom zasluži. Sküпna, edna država za tri brate

je prvo, ar brez toga samo žmetno, ali nikdar ne bi prišli do narodnoga edinstva.

Kak si pa moremo zamisliti to reč? Etak:

Stoletja smo hodili po ločenoj poti i tak smo postali z ednoga — trije. Hoja po ločenoj poti je dala razlike v jeziki, v mišljenji, v navadaj. Ništerne od teh razlik, če bi ostale v zdajšnjöj, ali celo v povekšanoj meri, bi povzročile, da bi bilo naše prebivanje pod sküпnov strehov žmetno, morebiti celo — neprijetno. Te razlike se morejo teda odstraniti. Ne z nasiljom, ar so ne deca nasilja! Čas je dao jugoslovanskim bratom razlike, čas jih tüdi vzeme, če smo pametni i če tüdi sami želemo, naj nas v prišestnom ne ločijo takše razlike, za volo šterih bi bilo naše življenje pod sküпnov strehov žmetno, ali neprijetno. Nikdar pa ne moremo vörvati, ka bi bilo pametno i potrebno, ka bi postali v vsakom dugovanji ednaki, eden drügomi spodobni, kak je jajce spodobno jajci. To je najmre ne mogoče i tüdi ne potrebno. Kmet z bregov je sin istoga oče i matere, kak njegov brat, šteri je doma ne bogatoj ravnici. Samo 20 let živita — vsaki v svojem kraji i je že vidna razlika med obema. V drüžini so pri ednom stoli i pod ednov strehov vsi i itak vsaki član ma nekaj posebnoga, nekaj svojega. Istina pa je ka majo tüdi nekaj sküпnoga: vsi delajo za srečo i poštenje cele drüžine, ar jo lübijö, ar se pod domačov strehov dobro majo, ar čütitjo, ka samo tam je njuv dom.

To lübezen, to srečo dosegnoti v velkom, za vse Srbe, Hrvate i Slovence

je i more biti smiseo dela za narodno edinstvo.

Dobro je povedao v nekom svojem predavanji g. podban dr. Pirkmajer, ka tisti, šteri dačo plača, soldačijo slüži, se pokorava postavam, je ešče ne pravi državlan. Pravi državlan da več: on iz lübezni do svojega naroda i države zvršavle svoje državlanske düžnosti. Takše iz lübezni do naroda i države dobre državlane bomo meli, če dosegneмо narodno edinstvo. Mamo pa dosta takših državlanov? Mislimo, da smo vsi ne takši. Zato pa je narodna vzgoja, delo za narodno i državno edinstvo pametno i potrebno.

Ne pozabimo pa, ka je ne zagavišno, da je za narodno i državno edinstvo vsaki človek, šteri se stem hvalili, da je. Za nas je prle na pravoj poti tisti siromak kmetič, — šteri ne ve nikaj gučati od narodnoga i državnoga edinstva, spunjava pa vse düžnosti do naroda i države, ar tak čüti v srci i tak njemi velevala düšna vest, ka tak more včiniti, ar tak je prav. I to je z lübezni. I takših lüdi mamo, hvala Bogi v Slovenskoj Krajini dosta več, kak to mislijo plačani i ne plačani — denuncijanti. —

Kakše delo

so si zvolili dečki v kat. akciji v Črensovcih.

Lani, gda se je pod g. Bakan Števanom, oskrbnikom črensovske fare porodila miseo, naj bi se za rešenje mladine nastavila katoličanska delavnost, ali kat. akcija, so se pozvali vküp dečki i opitali, ka želejo dobiti v katoličanskoj akciji. Odgovorili so vsi ednoglasno, da dühovno vodstvo z mesečnimi navuki, naj dosegnejo pravo dühovno življenje, to je stan posvečüjoče milošče. To so vsi želeli. To je tüdi namen kat. akcije, da nemajo smrtnih grehov i skopajo tüdi drüge z njih. Da če je mladina pokvarjena, če nosi smrtno grehe na düši, ne pomaga i ne more pomagati, kak je düžna po predpisi Cerkve, dühovnikom ne more pomagati düše rešavati. Mladina brez dühovnoga življenja rüši bože delo v padašaj, ne zida je nikdar i je zato dühovniki v žalost, nikdar pa ne v veselje. To so zarazmeli po vnoгих lepih navukaj g. Bakana lani Črensovske fare dečki i zato z pravim Kristušovim dühom zahtevali, naj se vodijo po mesečnih navukaj, gostoj spovedi i gostom obhajili na veselöj poti dühovnoga življenja.

Ar pa mamo tüdi telo, ki poleg hrane i počitka potrebüje izobrazbo, düha, zato so dečki pri sestanki na stavleno pitanje, ka naj bi njim dala v te namene kat. akcija, sledeče povedali: naj bi mesečno dvakrat prišli na sestanke i na tehbi se: čtele dobre knige i listi; — bi se pogovarjali od širjenja krščanskih listov, predvsem domačih; — bi se spevalo, i vodo tamburaški zbor; — bi se včila omika, oponašanje pred drügim; — bi se vršila razna potrebna i koristna predavanja; — bi se včilo knjigovodstvo, računovodstvo; — bi se razni izrazi iz knižne slovenščine ali drüгих jezikov razlagali i tolmačili; — bi se vršile igre; — gojio sport i telovadba; — bi se vršili izleti; — i bi se poslušao radio z dobrim, hasnovitim programom. Vse to naj bi se vršilo menjajoč na podlagi pravoga dühovnoga življenja milosti posvečüjoče, štero vse to bi posvetilo pa spremenilo v božo čast i zveličanje düš.

Te predloge so stavili sledeči dečki: Horvat Anton, Horvat Matjaš, Markoja Ivan, Režonja Jožef, Tompa Jožef, Kovač Štefan, Kolenko Ignac, Hozjan Matjaš, Gjorek Franc, Lebar Kalman, Nerad Štefan, Markoja Anton, Plej Jožef, i Kolenko Franc. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Ti predlogi i njihovo sprejetje pomeni, da so tla mladinske duše pripravljena na Kristušovo življenje, naj se samo dobro obdelajo, naj se samo zadosta zalevajo i segrevajo po Tistom, ki daje rast duševnomi i vsakom življenji, po Bogi.

Napisali smo pa te vrstice iz ljubezni do mladine, i njihovih voditelov, g. Črensovskih duhovnikov. Želemo, da majo edni i drugi puno veselja eden v drugom i vsi skupno v Bogi. Kak smo pa začeli delati lani v kat. akciji, popišem ednok sledkar.

Klekl Jožef.

NEDELA.

Jezušovo Srce, omehči naša srca na smilenost do Těbe i tvojih duševnih i telovnih sirot!

Na Risalsko nedelo.

Evangelium Sv. Jana XIV.

Vu onom vremeni: Pravo je Jezus Vučenikom svojim: Či što lūbi mene, reč moju bode zdravao, i Oča moj de lūbo nje-ga, i k njemu pridemo, i stanje si pri njem napravimo. Ki ne lūbi mene, moje reči ne zdrāva. I reč, štero ste čuli, ne je moja, nego onoga, ki je mene poslao, Oče. Eta sam pravo vam, pri vas bodoči. Oveseliteo pa Dūh sveti, koga pošle Oča vu mojem imeni, on vas bode včio vsa, i prinašao de vam na pamet vsa, šterakoli sam vam pravo. Mer vam ostavljam, mer moj dam vam, nej, liki svet dava, jas vam dam. Naj se ne burka srce vaše, niti se ne boji. Čūliste, kasam jas pravo: odhajam i pridem k vam. Da bi lūbili mene, radūvali bi se zaistino, ka idem k Oči: ar je Oča včio od mene. I zdaj sam vam povedao prve, liki bode, naj, dga včin-jeno bode, verjete. Že ne bom dosta gučao z vami, ar je prišo poglavinik etoga sveta i vu meni nikaj nema. Nego naj spozna svetj, ka lūbim Očo, i kak je meni zapovedao Oča, tak činim.

*

„Tolažnik sv. Dūh pa, ki ga bo poslao Oča v mojem imeni, vas bo včio vse i spomno vsega, ka sem vam povedao.“ Jan. XIV. 25 i 26.

Risalski svetki so spomin na prihod sv. Dūha. V tej svetkaj svetimo spomin na tretjo božo peršono i njeno delo za človečanstvo. Ob svojem prihodu na svet začinja naimre 3 boža oseba svoje delo za svet, delo posvečenja sveta. Oča Bog je Stvarnik, Sin Bog Odrešenik, Sv. Dūh Bog pa posvetiteo sveta. To so največja dela troedinoga Boga za svet. Zato, če svetimo dnjes sv. Dūha, se moremo spomniti tudi njegovoga važnoga i imenitnoga dela na etom sveti. Gospod Jezus Kristus imenuje več poslov, štere bo vršo sv. Dūha na etom sveti. Imenuje ga Tolažnika, Dūha Istine, Vučitelja itd.

Sv. Dūh je naš Tolažnik. Kristuš nas je ostavo i je odišeo v nebo, ar je ne nakano do konca sveta kak Bog — človek živeti nad nami. Ali namesto sebe nam je obečao drugoga rešitelja i tolažnika. „Za vas je dobro, da jaz odidem, Ar, če jaz ne odidem, Tolažnik ne bo prišeo k vam, če pa odidem, vam ga bom poslao.“ Jan. 16. 26. Tolažbe, otehe nūcamo vsi i večkrat kak si mislimo. Kristuš se je poskrbo in nam je dao Tolažnika, ki ostane z nami v skuznoj dolini, da briše skuze jokakočim, boža onemogle, osrčuje žalostne i dvoječe, da nam odganja skrbi, da spopolnjuje naše radosti...

Sv. Dūh je dūh istine. On bo čuvao resnico na sveti, da svet ne zaide nazaj v temo, nego hodi v svetlosti. On bo čuvao resnico Kristušovo, pravo vero, da se ne vrine v njo zmota, nego da se nepokvarjeno glasi i oznanjuje po celom sveti. On bo skrbno, da se se bože kralstvo širi, vtrdjavle v človečih srcih na celom sveti. On bo dao božoj setvi rast, dozorevanje za večne žetve.

Sv. Dūh, On bo vodnik človečih dūš, ki bo razsvetlūvao dūše, z svetlostjov svoje milosti, ki je svetlejša, kak sunce. On bo pomagao dūše k dobromi i je varūvao hūdoga. On navdihava sv. misli i žele v našem srci. On nas podigava na nebeska zelenja.

Sv. Dūh bo vodnik, ravniteo i vučiteo sv. Materecerkve, celoga sveta. Po človečom se svet vodi ednok v Parizi, drugič v Londoni, tretjič pa bogve kde... Ali svet pa vodi v nebeskom Jeruzalemi, modrost i dobrotu bože previdnosti, Dūh sveti. Na to svetlost dnjes — vse premalo mislimo. Ali porazi i onemoglost raznij konferenc, zborovanj i spravlišč mogotcov sveta nam vsikdar bole i bole kažejo,

POLITIČNI PREGLED.

Jugoslavija. Jevtič Bogomil, naš zvūnešnji minister je prišo z Sofije z največjim zadovolstvom domo. Posrečilo se njemu je rešiti vsa viseča pitanja z bolgarskov vladov, najbolje pa to, da Bolgarija bo poštuvala balkansko pogodbo i sklne z nami pogodbo nenapadanja. Tak je mir na Balkani za duga leta zasiguran. Mala Zveza je pa dobila s tem takšo moč, da kak velesila bo zahtevala stalno mesto v sveti (tanači) Zveze narodov.

Romunija. Beck, zvūnešnji minister Polke, je obiskao v Bukarešti krala Karola i romunskoga zvūnešnjega ministra, Titulesca. V raznih pogovoraj so prišli gospodje ministri do zaključka, da dve državi mata za bodočnost edneiste čile, kak sta meli v preminočnosti i zato je njive prijateljstvo za stalno potrjeno. Obe državi sta proti spremembi mirovnih pogodb i

ar je Romunija naša zaveznica, se z toga vidi, da sta dve zavezni državi podprle s svojim prijateljstvom tudi našo i Čehoslovaško. V Romunijo je prišeo tudi törski zvūnešnji minister Ruždi Beg, da povrne Titulescov redovni obisk v Ankari. Vsi ti obiski balkanskih državnikov i njihovih zaveznikov pomenijo okrepitev miru na Balkani i v celoj Evropi, ka človečanstvo itak preteško čaka.

Arabija. Ibn Saud, vladar ednoga dela Arabije, je zavzeo od Jemena, drugoga dela Arabije en del i se pripravlja, da zasede celi Jemen. Angleži ga podpirajo, da majo z tak nastalov velikov Arabijov stalne zveze. Preveč je pa razburo Ibn Saud Italijane, ki so zavolo združitve Arabcov zgubili ne samo svoj vpliv v Aziji, nego tudi edno važno pristanišče.

Törjanska šola je bila v vogrskih časih edna od najbogših katoličanskih verskih šol. Mela je šest razredov, šest učitelov, lepo zbirko učil, knjižnico, ogradek, na kratko povedano vse, kaj je bilo v tistoj dobi potrebno za narodno šolo. Okoli sto let je edna družina dajala voditele toj šoli, Nemethy-jova družina. Stoletna preminočnost je velka reč; v toj dobi sta prišla i odišla na večni počitek dva roda. Vučiteljska družina s takšov preminočnostjov je mogla meti korenike v narodi i ugled pred oblastjov. Sin takše vučiteljske družine je mogeo gledati naprej i nazaj, takšemi gospodi biti vučiteo je več kak prazno ime, zato se je takši vučiteo potrudio, da šola napredjuje.

Jugoslovanska uprava je na mesto takše močne, poznane i poštuwane vučiteljske osebnosti poslala začetnike, celo vučitele, šteri so dobili službo brez potrebne izobrazbe. Vojaki, sledi za preminočnost na pol slepi vučiteo, ešče sledi: mladi začetniki brez potrebne živlenske modrosti so samo slabo opravljali delo na zemli, štero je globoko prekvasto dūh dobre vogrske šole. Slabo nadalūvanje pretrganoga, prle priznano dobrega dela, je bio vzrok nenaklonjenosti farnikov i župnika, šteri je meo svoje prste na žili javnoga mnenja.

Dnes že lejko povemo „brez vsake zahrbtnje misli“, ka je bilo za slovensko vučitelstvo edno najtežje mesto v Turnišči, pa samo zato, ar ne moglo dati dobrega vajenomi narodi pravo nadalūvanje. Ne zato, ar je za takše delo zmenkalo dobre vole, ne, nego zato, ar je bilo v tistoj dobi ne mogoče nadalūvati tam i tak, ge i kak je bilo pretrgano. Eden od „upravitelov“ slovenske törjanske šole je zakōro i odao mesari vse uradne spise... „To je spomin na čase robstva“ je pravo — „zrelo je za ogenj“. Posledica pa je, ka tudi dnjes šolar s tiste dobe ne more dobiti svedočanstva, ar nega uradnih knjig i spisov iz vogrske dobe. Večina učil, mislim slik zemle-

vidov i knjig so lejko vrgli v ogenj, četudi je potrošila za te reči fara žmetne jezerke. Gospodarstvo rdečih i za svojo žmetno nalogo ne dorašlih ništernih slovenskih vučitelov se je vidlo na vseh krajih i koncih. Narod je vido, ka so prle povelicane vrednote šle na nikoj, ka je zobston žrtvūvao. Što bi zamero, ka je za eden čas zmrazilo požrtvūvanje za šolo? „Dugo let dobro, staro, je šlo na nikoj, ne poznano novo najbrž tudi ne bo večno“, — tak je mislo naš preprosti človek i toj misli je dao izraz vsikdar odločen „nei“ župnika Sakoviča.

Mož, šteri je bio i šteo biti prvi v fari, (pa ne visoko nad farniki, nego vsikdar med njimi, ali največ na čelborcov, šteri se rinejo naprej po življenjskoj poti,) pravim takši mož je ne mogeo ravntati inači.

Zamerili so njemu...

Za hipec so zasenjale čarne Sakovičove oči, v drugom hipi je zagoro cigar, rodio se je sivkasti oblak i te je neseo odgovor na očitke: „Odpusti njim Bog, vej ne vejo kaj delajo...“

Brat Konrad — svetnik.

Sveti Oča Pij XI. so pri ednoj priliki želeli, naj bi se njim Bog dao včakati, da bi prištel bl. Boska in bl. Konrada za svetnika. Zdaj se Njim je ta žela spunila. Boska so že prištel na Vūzem, Konrada pa ravno dnjes na Risale.

Blaženi Konrad je sin katoliške Bavorske. Bio je deveto dete kmeta Birndorfer v vesi Parzham, škofija (pūšpekija) Passau. Rojen je bio 22. dec. 1818. vmro pa 21. aprila 1894. Blaženim prištet 15. junija 1930. Že kak dete je kazao, da ednok postane svetnik. Lūbši kak vse pravlice, njemu je bio krščanski navuk. Na poti v šolo i domo je hodo najraj sam i molo, či se pa tovarišom nej mogao ogniti, ji je včio na kršč. navuk ali pa je molo ž njimi. Či je čuo preklinjati, je pred vsemi ljudmi poklekno i proso Boga odpūščenja. Tovariše so ga jako poštuvali, lūdje so ga pa zvali za angela. Sledkar je stopo v tretji red i v mladeniško Marijino družbo. Med svetom je živo jako ostro; delao skrbno, spao malo, molo dosta i pogosci se posto. 31. let star je stopo v kapucinski red i bio 43 leta vratar v kloštri sv. Ane v Altöttingi. Stojezeri i stojezeri, ki so romali k Materi božoj v Altötting, so se tudi vsigdar zglašili pri sv. vrataru — Konradi. Vsaki je dobo pri njem kakši lepi navuk i odišeo z veselim srcem. Po njegovoj sv. smrti ga je začnolo verno kmetsko lūdstvo včasi častiti i na pomoč zvati. Dostakrat je pomagao čudežno.

Prišeo je čas, ka sv. Oča tudi toga preprostoga brata Konrada, kapucina prigrasijo za svetnika. I to je ravno dnešnji den 20. maj. Nemci majo te den svoj velki svetek, ka palig majo velkoga prijatelja v nebesaj.

Tudi v Prekmurji žive preprosto verno kmetsko lūdstvo. Lepa prilika se

da svet vlada i vodi višja sila, druga moč i modrost...

Sv. Dūh je posvetiteo sveta, dūš, sv. Cerkve. On deli zaklade Kristušovoga trpljenja i smrti, kinče njegovoga zaslužnja, milosti, smilenje i dobrote... „Premite sv. Dūha, komi bote grehe odpūstili so njim odpūšćeni.“ „Pojdite i včite vse narode v Imeni Oče, Sina i Dūha svetoga.“ On je delivec milosti v Svestvaj, on dava svetlost i moč, i bože življenje.

Zato pa dnjes naj iz srca kipi naša molitev: Pridi sveti Dūh, napuni srca svojih vernih i vžgi v njih svojo lūbezen. Pošli nam svojega Dūha i prerorjeni bomo i prenovio boš obličje zemle. Molimo za njegove milosti i njegove darove.

Bele lelije.

III.

1925. leta so si hitro predstavljali noge dnevi v Turnišči.

Den za dnevom smo meli svoje sestanke pri školnikovih. Uradno ime teh sestankov je bilo „tarokiranje“, v istini pa je bio tarok to, kaj je nit za šopek — tarok je držao v celoto tiste krasne razgovore, šteri so sodili vse kaj je bilo včeraj i delali načrte za vūtro. Trije stari, življenjske poti vajeni gospodje so kazali meni, začetniki, pravo pot, bližnjemi i sebi dober korak.

Štiri odprte knige so ležale med kartanjom na močnom družinskem stoli pri školnikovih i te knige so imele za vsaki den zanimivo čtenje. Včasih, kda je nanesla prilika, smo polistali, posebno v knigi, šteroj je bilo ime župnik Sakovič, — tudi za nekaj let nazaj, v preminočnost. I takše listanje mi je — istina samo v drobcih, ali na konci itak v potrebnoj jasnosti prineslo pojasnilo: zakaj je skoparo gosp. plevanoš s penzi šole, četudi je zaslužio vidno mesto med prijatelji narodnoga šolstva.

Naj popišem to pojasnilo iz istinskih drobcov.

P. Sutter:

Šatan v Ilfurti.

Istinska zgodba.

Zgled ob sedenja dveh dečkov od hūdobnoga dūha v našoj dobi.

Prestavo iz češčine Alojzij Nemeč.

XVI. Dogodek v Saint-Charlesi.

V ednom zanimivom dopisi, šteroga je Karl André, gredar v zavodi Saint-Charles, 5. oktobra 1869. poslao svojim roditelom v Rappoltweiheri, čtemo sledeči znameniti dogodek, šteromi je on svedok bio.

„V soboto mi je pravila sestra Damasa, ka bi spravo Leopolda, naj košta, ka košta, v zavodovo kapelo. Mislo sam, ka s tem nede nikše nevole, a zmoto sam se. Zgrabao sam 14. letnoga dečka i ga močno držao. Sestre so njemu zavezale oči, ka ne bi vido, kama idemo, i namero sem se ž njim v cerkev. Ali komaj sam napravo en stopaj, ga je nenadno zgrabila besnost — dozdej je naime bio miren — i je ne šteo dale iti. Vzeo sam ga v naročje, ka bi ga ta neseo. Ali bio je tak žmeten, ka sam mogeo napeti vse moči, ka ga prenesem. Šo sam, kak se je dalo, napo sam ga

neso, napo vleko. Dečko pa je takše glase davao od sebe, kak kakši tuleči pes.

Sestre so mi štele pomagati ga nesti i so se približale k njegovim nogam; a na to je tak naglo brsno z nogami, ka so sestre zbežale. Kda sam ž njim prišo že do cerkvenih stub, je začno besneti, cviliti i se mi zvijati v nadraj kak kača. Naednok je pa zasūko svoje noge okoli mojih tak močno, ka jih je nišče ne mogeo odtrgniti. V gūbe sam se potegno i spadno od strani na cerkveni zid. Bio sam sčista zmantrani i sam si komaj odihavao. Malo sam se odpočio i pa stopao s pojbo dale po stubaj, dokeč sam se ne stavo pri vhodi v cerkev.

Naednok mi dečko kak od strele vdarjen omamlen spadne v naroče kak mrtev, vūsta se njemu penijo, oči sv njemu globoko spadnole i bile močno zaprete, nikšega znamenja življenja je ne dao od sebe. Privleko sam ga že v sredo cerkvi, gde sva oba spadnola na tla. Dečko je ostao tam ležeč kakšivi dve minuti kak mrtvec, ali naednok je prišo k sebi i kričao kak besen pes: „Vkrāj s tem gnojom! Vō iz svinjske štale!“ i žuta pena njemu je vrela z vūst.

Šteo sam njegove reči dobro opazovati, zato sam se nagnio na njega, ali on mi je plūno peno v obraz. Zvijao se je kak pohojeni črv strašno kričeč i se trūdo, da se priplazi do dver. Njegovo gibanje pa je bilo precī slabo ar je bio trno zmantrani.

To je bi strašen i grozen pogled i močna tmica je šče našo grozo povekšala.

Za pol vūre sam ga znova vō vlekeo. Ali komaj je bio za cerkvenimi vrati, se je zdignio i bežao sčita sam. Zgrabao sam ga za roko i pripelao v njegovo hižo. Vsi smo bili globoko presūnjeni. Potopljeni v resne misli i v grozo, smo nikaj ne gučali.

Po vrnitvi so prinesli dečki večerjo, štere pa se je ne tekno, nego se je vlego v posteo i zaspao. Potom, kda je zaspao, je začno šatan z raskavim i čemernim glasom gučati.

„O, kak sem razkačen!“

„Gde je bio Leopold dnjes večer?“ so ga pitali?

„V svinjskoj štalici?“

„Što ga je ta spravo?“

„Te vlačugar, te glavač“ (g. Andre).

„Što šče?“ ga pitala sestra.

„Til!“

tudi nam ponuja, da tudi mi Konrada — svetnika zavemo na pomoč. I je zdaj najlepši. Konrad de pa z nebes veselo gledal tudi na Prekmurje, vej tudi od tam ma nekako bratov in vidi tudi kelko radodarni rok je v Slov. Krajini, ki podpirajo z dari njegove brate.

Dečki, poglednite Konrada i ravajte se po njegovom vzgledu i ne bo Vam žao. Srečno bote ednok prišli k svojim cilji. O sveti Konrad, prosí za nas vse, da tudi mi pridemo k Tebi v nebesa i nam pomagaj v naši nevolaji. B. E.

Fiat lux!

(Bodi svetlost! Vr.)

Na ustanovnem občnem zboru kluba prekmurskih akademikov so po-
vabljeni zastopniki „Zavednosti“ podali
naslednjo izjavo: Nastopamo kot zas-
topniki onega dela akademske mladine
v Slovenski krajini, ki odločno izpo-
veduje krščanski svetovni nazor in sku-
ša na njegovi podlagi dosledno for-
mirati svoje zasebno in naše javno
življenje.

Z veseljem smo se odzvali po-
vabilu pripravljalnega odbora na da-
našnji ustanovni občni zbor vupanju,
da nam bo danes tukaj dana prilika,
izpovedati odkrito svojim kolegom, ki
niso kršč. svetovnega nazora: kakšen
je naš načelen odnos do njih, kje di-
vergirajo naša pota, v čem in kako je
možna tudi njih konvergenca.

Že iz povedanega pa je razvidno
— kar naj še posebej močno povda-
rimo! — da nas ni vodila sem vne-
ma za brezplodno polemiko, marveč
edino želja: Fiat lux! Resnica in od-
kritost v vsem in nad vse!

I.

Za osnovo, na podlagi katere
bomo skušali podati svoje načelno sta-
lišče do KPA (Kluba prekm. akade-
mikov), nam služijo izjave pripravljal-
nega odbora v dveh dopisih in pra-
vilah. Ob teh se nam nudi poleg manj
važnega predvsem dvoje temeljnih
vprašanj: 1. vprašanje svetovnega na-
zora in njegovega pomena v zasebnem
in javnem življenju in 2. vprašanje
reprezentativnosti.

Svetovni nazor pojmuje kot
celokupnost odgovorov na vprašanja,
ki se nam stavijo ob problemu sveta.
So to različna vprašanja: Odkod svet?
Kaj je njegovo bistvo? Zgolj snov ali
zgolj duh ali oboje hkrati? Ali je vse
dogajanje na svetu zgolj slučajno in
mehanično ali je pa tudi v čem smot-
reno? Kakšen je zmisel sveta? Kak-
šen odnos naj zavzame človek do sveta?
Pod kakim vidikom ga naj vrednoti?
— To so vprašanja, ki ženejo mla-
dostnika v nemirno iskanje, najti od-
govora poslednjemu: Odkod? kaj? če-
mu? In to iskanje je ravno iskanje
svetovnega nazora.

Kakor na vsako vprašanje, so tudi
na ta vprašanja možni različni odgo-
vori. Po teh odgovorih ločimo različ-
ne svetovne nazore.

Potom je začno mrmrati i pre-
klinjati.

Sestra je pitala dale.

„Što te je poškropo z blagos-
lovenov vodov?“

„Tista smrdljivka, štera je pri
malih psičkaj.“

Vistini je bila to sestra varvanka
dece. Šatan je malo deco vsikdar na-
zivao „mali psički“.

„Vej pa si toga ne vido“. je na-
daljevala sestra, ali si ne meo oči za-
vezanih?“

„Ka, lahko neveš“, je odgoro,
„ka vse vidim?“

„A zakaj si ne pusto Leopolda
večerjati?“

„Pes je ne potrebüvao jaz pa
sam zadosta dobo v svinski štali“. Ma-
ti Leopoldova se je napotila v mesto,
ka bi častitoj sestri Angeli, generalnoj
predstojnici, i gospodi Spitzji, nadžup-
niki — javila, ka se je z njenim deč-
kom zgodilo v Saint-Charlesi. Kda se
je vrnola, njej je šatan pred navzočov
sestrov vse povedo, ka je ona pove-
dala gospodi Spitzji i generalnoj pred-
stojnici.

(Dale)

A vprašanje vseh vprašanj, ki se
stavi slehernemu ob iskanju svetovne-
ga nazora, je vprašanje: Ali je real-
nost zgolj izkustveni svet? Ali je mar-
več še kaj onstran izkustva, kar je
ravno tako objektivno realno kakor
tostranstvo? — To je problem reli-
gije, o katerem pravi Goethe: „Das
tiefste Thema der Weltgeschichte ist
der Konflikt zwischen Glaube und
Unglaube“.

Dvojen odgovor je možem ob
problemu religije: pritrđen in odklo-
njen. Pritrđen odgovor: Bog je. In je
zgolj Realnost, Bit sama, Stvarnik,
Postavodajalec, Odrešenik in končni
smoter človekov. V celoti je obsežen
ta odgovor v nauku krščanske religije.
In svetovni nazor, ki mu je krščanska
religija podlaga, se imenuje krščanski
svetovni nazor. Drug možni odgovor
je odklonjen, bodisi da onostranstvo
taji ali se zanj ne briga ali si ga pa
celo usluži za tostranstvo. Na tem od-
govoru temelji nekrščanski svetovni
nazor.

Kristus je res ločilni kamen v
zgodovini človeštva. Mimo njega ne
more nihče. Odločiti se mora ali zanj
in Njegov nauk ali proti Njemu. Ob
Njem se ločijo duhovi.

Značilna lastnost kršč. svetovne-
ga nazora je njegova ozka povezanost
s kršč. vero. Nista pa to povsem ista
pojma.

Krščanstvo vključuje naravno re-
ligijo, saj uči, da se je mogoče zgolj
z razumom iz stvarstva povzpeti do
Boga. Svoj nauk pa črpa predvsem iz
nadnaravnega razodetja. Toda vera v
razodete resnice ni slepa ampak pa-
metna. Mi vemo, komu verujemo in
kaj verujemo. Potom razuma pridemo
do Kristusa kot zgodovinskega dejstva.
Iz Njegovih del spoznamo, da je Bog,
in kot takemu, ki je Resnica sama,
verujemo, da je res, kar uči. Posebej
radi sprejemamo Kristusov nauk, ker
odgovarja najplemenitejšim težnjam
naših src. Res je marsikaj v Kristus-
ovem nauku, kar presega naš razum,
kar je skrivnost. Vendar tudi to spre-
jemamo, ker nam za take resnice jam-
či nezmotljiva božja avtoriteta.

Kršč. vera pa ni le stvar razuma,
še manj le neko medlo čuvstvo, mar-
več zajema človeka kot celoto. Zače-
tek vere je v razumu, a vera se udele-
stvuje tudi v volji in v čuvstvu ter po-
svečuje tudi telo. Cerkev s krstom člo-
veka sprostí vezi grešnosti in ga pre-
rodi v novo življenje, življenje otroš-
tva božjega. Vez med vernikom i Bo-
gom je najintimnejša, saj je vez med
Očetom in otrokom. Po prerojenju v
krstu raste življenje kristjana v dveh
sferah: nadnaravno življenje milosti,
ki se izživlja na znotraj v veri, zau-
panju in ljubezni do Boga in na zu-
naj v kultu, in naravno življenje, ki
sprejema naravne dobrine kot delo
božjih rok, a jih ureja sub specie
aeterni in vrednoti po vrednosti in
smotru, ki ga je dal ustvarjenim do-
brinam Stvarnik.

(Dale)

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Navuk za tretjired je na Risa-
oski ponedeljek po večernici v Čren-
sovcih. Večernice so ob 2.

Svetek Marije Pomočnice je
dnes teden, 27. maja v Veržeji. Ma-
rijini častilci obiščite lepo kapelo Ma-
rijinišča i sprosíte sebi i vsem nam,
ki ne moremo ta, Marijino materno
pomoč.

Vančaves. Prinas je pet agrar-
nih interesentov, šteri majo sklepe, ka
je agrarna zemla na nje spisana, če-
ravno stalne pogodbe neso nikdar pod-
pisali. Najbole čudno je pa, to, da
neso vknizeni na tiste parcele, štere
so po začasnoj pogodbi pogodili, nego
ščista na druge. Jako smo radovedni,
kak se je mogla ta pomota zgoditi.
Celo zadevo smo izročili svojoj ag-
rarno-podpornoj zadrugi, da nam jo
reši. I vüpamo se, da nam jo tudi bo.

Rankovci. Trinajset nas je, ki
nesmo podpisali po prizadevanji ag-
rarne zadruga stalne pogodbe za od-
kup agrarne zemle. Peneze nazaj do-
bimo, ar je celo delo v roke vzela
naša velezaslužna zadruga.

Črensovci. Hišo bratov Žagar
Matjaša i Ivana je küpo Žerdin Kazi-
mir, blagajnik agr. zadruga. Žerdin je
zaproslo obrtno pravico, da odpre v
küplenoj hiši trgovino. Hiša leži na
prometnom mestu i je za trgovino ja-
ko pripravljena. Svoj čas sta brata Ža-
gar mela v njej jako dobrodočo tr-
govino.

Vančaves. Sedem nas je intere-
sentov i kotrig agrarne zadruga, ki ne
smo podpisali stalne pogodbe za kü-
pilo agrarne zemle. Zadruga nam spr-
vi peneze z interešom vred nazaj.

M. Sobota. Pomočnik civilnoga
geometra g. Pertot Kristiana, g. Horvat
Matjaš, geodet, je položó potrební
državni izpit na ljubljanskem vseučí-
lišči. Gospod Horvat je brat župana
velike občine Črensovci. — Čestitamo.

Nove občinske volitve so raz-
pisane za 10 junij v D. Lendavi, Bo-
gojini, Dobrovniku, v D. Lendava oko-
lici, v V. Polani, v Gaberji (Hotiza),
v Beltincih i v Turnišči.

Bi ne smelo biti. Gda se je
začeo šivalni tečaj v Črensovcih, se
je sklenilo, da tečajnice priredijo edno
skupno prijateljsko goščenje v samom
Našem Domi, ka je za te čase naj-
bole primerno. Što je kriv, što ne,
zgodilo se je pa to ne, nego banket
se je vršo v gostilni Škoberne. Še to
ne bi bilo za grajat, če bi se vršo skrom-
no, kratek čas vuđne. A plesne vese-
lice prirejat i z alkoholom napajat
mlade deklice ne bi se smelo na njem,
še menje bi se ga smelo v noč po-
tegnoti. Za mladino ne je alkohol, ar
njoj škodi. Je bila deklica, ka je
šla popolnoči ob 3 domo, edna
pa celo ob petih. Da banket ne bio
v toj formi na mestu, pokaže najbole
zgled gospodične vučitelice, ki se ga
je ognola i šla v drugo gostilno na
večerjo. Katoličanski list je predgar i
i mora istino povedati, se vidi komi
ali ne. Pa ki išče dušno zveličanje,
ne bo zamero.

Stavljena aotobus vožnja. Z
15. majom je stavljena aotobus vožnja
na progi Čakovec, D. Lendava M. So-
bota. Zavolo velikih stroškov se ne
zplača podjetje Brodnjakovo.

Prvoga proščenja v Črensov-
cih pod novim g. plebanošom poleg
imenüvaniva dva duhovnika, neso še
vdeležili g. duhovniki iz Dobrovnika
i g. Verbanjšek Janko, katehet iz Len-
dave. To v dopunilo k našemi poro-
čili, ar so teh imena pomotoma izos-
tala. Vsi neso mogli priti, ar so bili
zadržani.

Vapno naroči svojim članom
agrarna in gosp.-podporna zadruga
v Črensovcih za 26 Din. meter. Mora
se ga pa naročiti en vagon. Za to ceno
se postavi vapno na naše postaje na
naslov naročnika — člana.

Na podporo naših listov je
poslao Plej Ignac, Črensovci, iz Fran-
cije 10 Din. 15 par. Bog plačaj.

Svetek Marije Pomočnice na
Rakovniki v Ljubljani se bo slovesno
obhajao 21. maja. Na predvečer aka-
demija, rimska procesija z razsvetla-
vov svetišča ino zavoda, blagoslov pa
vüra molitve. Drugi den pol 10-ih slav-
nostni govor ino pontifikalna sv. meša.
Popoldne pol 4 govor, slovesna pro-
cesija s podobov Marije Pomočnice i
blagoslov na prostom. Nato koncert i
razsvetljava svetišča. Posebnih vlakov
ne bo, ar se bodo vdeleženci lahko
poslužili legitimacij pevskoga društva
„Slavec“, ki jim omogočajo četrtinsko
vožnjo v Ljubljano i nazaj od štere-
koli postaje i to v časi 15.—25. maja.
Dobijo se pri župnih uradaj ino sale-
zijanskih poverjenikaj.

Spravišče JNS stranke v Dolnoj Len-
davi. Minočo nedelo so meli jnsarje svoje
spravišče v hoteli „Krona“. Mislilo se je naj-
mre, da bo to kakši javen shod, pa je bio prej
samo občni zbor pri močno zastraženi dveraj.
Jako smo čakali, da nam g. minister Kramer, ki
je obiskao te občni zbor, kaj pove od naši tekoči
zadev, pa je od toga nikšega guča nej bilo.
Čüli so se samo vzklili: „Živio Kramer!“;
drügi vzklikov pa je ne bilo.

Sküpná seja vučitelstva se je
vršila 12. maja v Soboti. Prišlo je vküp
okoli 200 naših šolnikov iz oba sreza.
Na seji sta držala predavanje gg.
Hočevar Ciril iz Maribora od držanja
vučitelstva proti raznim organizacijam
i Drekonja Ciril iz Turnišča od zgo-
dovinskoga pouka. Na seji se je zah-
tevalo izplačilo draginjskih doklad.

Delo je iskalo na borzi dela v
Soboti od 1. do 10. maja 208 moškov
i 69 žensk.

Posvetitev družin Srci Jezu-
šovomi. Maja 13. sta se posvetile
Srci Jezušovomi družini Koštric Jožefa
i Kavaš Mihala v Žižkih. V prvoj se je
posvetilo 9 kotrig, v drugoj pa sedem.
Obred posvetitve so opravili vrednik
naših Novin.

Genliva posvetitev Srci Jezu-
šovomi v Trnji. Maja 14. se je po-
svetila družina Horvat Števana v Trnji
Srci Jezušovomi. Žena i drobna de-
čica z ostalimi v hiši je goreče opr-
vila posvetilne molitve predpoldnom
ob 11 ravno v tistom časi, gda je
mož i oča Horvat Števan v dalnoj
Franciji pristopo k svetomi obhajili.
Delo je opravo do 11 i te zmučen i
otrüjen je poklekno pred oltar i se
okrepo s tistim Srcom Jezušovim,
šteromi se v istoj vüri njegova dru-
žina doma posvetila i šteromi njega
tudi vroče zročila. Po želi družine so
posvetitev opravili vrednik Novin.

Izlet v Ljubljano in na Go-
renjsko. Sresko načelstvo v Dolnji
Lendavi namerava organizirati skupen
izlet kmetovalcev v Ljubljano in na
Gorenjsko ob priliki ljubljanskega ve-
lesejma. Izletnikom bi se lahko pri-
družile tudi kmetsko in gospodinjsko
nadaljevalne šole in slični tečaji. Za-
siguranih je že nekaj denarnih sred-
stev, tako da bodo dobili siromašnejši
brezplačno vožnjo, premožnejši pa
bodo prispevali primeren znesek.
Program izleta bi bil na kratko nas-
lednji: Izlet bo tridneven, odišli bi
zjutraj z vlakom iz Dol. Lendave, oz.
Beltinec, v nedeljo dne 3. junija t. l.
Istega dne bi si ogledali popoldne
velesejem in Ljubljano. Dne 4. junija
bi bil izlet na Gorenjsko v Dobravo
skozi Vintgar na Bled in nazaj v Ljub-
ljano. Tretji dan ob vrnitvi bi posetili
ban. kmetijsko šolo v Št. Jurju pri
Celju. Ekskurzijo bo vodil v Ljubljano
in na Gorenjsko prof. inž. Sadar, ban.
referent. Prijavo za izlet spuniijo ob-
čine, šole in kmetijska društva.

Črensovci. 200 Din nagrade je
dobo mladenec Kovač Joško, ka je
verno opravlaó kontrolo mlečnosti krav
pri selekcijskom društvi.

Odbor kat. akcije v Črensov-
cih obdrži na Risalsko nedelo po večer-
nici v Našem Domi odborovo sejo. Pri-
dite vsi odborniki. — Predsedstvo.

Cerkovnik črensovske cerkve,
mladenec Franc Elemer se zda na Ri-
saoski ponedeljek z skrbnov deklinov
Špilak Cilikov. Žele njima cela fara
puno božega blagoslova v hišnom
zakoni.

Zbetežala je v vernoj službi
Kavaš Terezija z Črensovec, ki je
bila šest let vestna kuharica v Belo-
vari na farofi. Prišla je domo, da si
popravi popolnoma oslableno zdravje.

V molitve tretjerednikov se
zrača Gjumber Franc, tržec z čislami
i molitvenimi knjigami v Čakovci, da
njemi dober Bog povrne pogled. Gjum-
ber je najmre oslepno zavolo živčne
bolezni v očaj. Gjumber je bio svoj
čas sluga v D. Lendavi pri g. odvet-
niki dr. Hajoši.

Črensovčar v Dekanovci na
fari. G. Horvat Jožef, črensovski ro-
jak, je dobo dekanovsko faro. Česti-
tamo i želemo njemi Srca Jezušovoga
obilen pastirski blagoslov.

Naj peneze nazajdobijo od
banke, se je z Dekanovec petdeset
agr. interesentov prijavilo pri agrarnoj
zadrugi v Črensovcih za pristop. Zad-
ruga njim ide brezplačno na roko.

Za siromake je plačala Novine,
M. List i Marijikin Ograček edna mla-
denka z Francije. Tej listi naj se dajo
brezplačno v občini Žižki pri širiteli
Stanko Ivani. Bog povrni darovnici.

G. Lendava. Od naših gasilcov
mamo dve reči sporočiti. Jako so ža-
lostni, ka njim je oblast ne dovolila
pri cerkvi židati gasilskoga doma, ka-
ma so že tudi kamen navozili. Zrok
leži v tom, ka se cerkev mora po-
veksavati i se inam ne more, kak rav-
no v te kraj, gde se je dom šteo zi-
dati. Drugo naše sporočilo je pa za
ponesrečene v Vidonci žalostno, ar
ne vemo za kakšega zroka volo neso
prišli gasit, čeravno majo dve brizgalni.

Samomor. Strela se je Matjašec Štefan, trafikant v D. Lendavi. Nesrečen je bio invalid, brez edne noge. Strela se je v nekoj maloj svaji. Po cerkvenom zakonu čeravno katoličanca, ne je mogla rk. cerkev pokopati. Pokopao ga je evangeličanski duhovnik.

Nesreča ognja. Maja 10, na Velko Telovo so pogoreli Vrečič Franc, — Marija — i Jurij v Vidoncih. Poleg hramb je zgorelo pri Franci 4 svinj, s lamoreznica, vsa gospodarska šker i lagvi z jabočnicov napunjeni. Marija je ravno prišla domo od Grada, gda je že vse gorelo. Včasih se je vrgla med plamene i rešila malo dete, krave pa že ne mogla rešiti, zgorela njej je z gospodarskov škerjov, oblekov i postelinov. Pri Jurji je poleg hrambe i gospodarske škeri zgorelo dosta platna. Močne opekline sta dobila Vrečič Franc i žena, da sta mogla taki iskati zdravniško pomoč. Ogenj je brščas tak prišo vō, ka je edna ženska kupila spice i petrol, to izročila 8 letnomi deteti z naročilom, naj nese domo, da si skuha zajtrk. Nesrečno dete je mogoče probalo špice i tak je nastala ta grozna nesreča.

Zgubljeni izletniki. Štrti razred meščanske šole z D. Lendave je izlet naredo v Črensovce i v Polano 14. maja. Šolare i šolarice so skrbno čakali njihovi domo, i ar jih ne bilo, so poslali pošto po nje, da je poišče. Pošta se je okoli polnoči zgloso v Črensovcih, a izletnike ne najšeo. Tej so se zamudili pri Ferčakovih i drugi den z avtobusom prišli v krog svojih domačih, ki so se teliko starali za nje. Da so malo zaslužnoga kreganja tudi dobili, ne trebe praviti.

Na izleti v Selnico je zbetežala hči g. šol. upravitela, Černija pri Sv. Jurji. Obiskavle 3 razred meščanske šole v Lendavi.

Trnje. Par naših dečkov je na Zastoplenje Gospodovo brez napovedi začelo boj. I da so ga brez napovedi začeli, ga je orožništvo hitro zadušilo i dečkom z primernim navukom naznanilo na orožniško postaji, da je bitje grdo delo za dečke. Prav so g. orožniki povedali, dečki. Čtite lepe knjige, spevlite, igrajte i druge nedužne zabave se vdeležite, to je za mladino, ne pa bitje i pijančivanje.

Novine so narasle za komadov: 1 na Hotizi, 5 v Franciji, 1 v Markišavcih, 1 v Budapešti, 1 v Medjimurji, 1 v Sloveniji, 1 v Baranji, skupno za 11 komadov. Odpadnole so 1 pod Lipov zavolo vojaške službe, 1 v Brezovcih, 1 v Predanovcih. — Uprava.

Orožniške premeštitve. Za komandira je premeščen: Vrtačič Ivan iz M. Sobote v Radence, na Hodoš Zdošek Jožef, v Soboto pa Rues Jožef.

Bogojina. Svet je jako, pa jako jalen. Prinas je neki moški ne marao za svojo ženo i šteo od nje oditi v Francijo. Ne pa šteo iti sam. Zvolo si je drugo žensko peršono i na svoje lastne žene krstni list šteo prikeliti fotografijo te izposojene druge ženske. Samo ka je būdno oko občinske oblasti prefriganost opazilo i nakano preprečilo. Te „veren“ mož je pa dobo tudi zasluženi opomin.

Od maja 1. stanejo Novine na leto 16 Din., na mesec 2 Din., na skupni naslov.

PO DRŽAVI.

Nesreče. Jugoslovanska ladja „Kralj Tvrdko“ je pri Haliburgi naletela na plitvo i se je naklajene soli en del vničo. — V Kamniki v smodišnici je eksplodiralo, dvanaeset delavk je mrtvih, več pa ranjenih.

Blagoslovitev doma za jetične. V Topolščici v Saleškoj dolini so blagoslovili prevz. g. Dr. Tomažič Ivan Jožef, lavantinski škof dnes tješen krasen povekšani dom za betežne na pljučaj. Pri toj priliki so prišli vkup vnoči zdravniki iz cele države, tu držali predavanje i si ogledali krasen dom.

Sūša, čemerne mūhe, gosance i kobilice so se vrgle na Srbijo. Najbole nevarna je čemerna mūha, „golubaška mūha“, štere pik povzroči smrt pri živini i človeki. Že mnogo marhe je od pika poginilo. Lūdje si tak čuvajo živino proti toj mūhi, ka gnoj zakūrijo pri štalaj. Da se pa gnoj za-

volo sūše hitro posūši, se hitro tudi vūže i se ne kadi samo. Tak se je zgodilo že več nesreč ognja. Ka je čemerna mūha ne mogla vničiti, je tak vničo ogenj.

Kolarski vajenec vmorilec. Mesec Rudolf, kolarski vajenec je dvakrat vūžgao gor svojega majstra hišo i vmoro na divji način 66 let staroga čevlara, Garotar Jakoga ne daleč od Ljubljane. Mladina brez Boga kole i vūžiga.

Slavnost sv. Janoša Boska so Salezijanci 6. maja obhajali v Veržeji, na štero je tudi Slov. Krajina poslala lepo število svojega naroda. Pontifikalno sv. mešo so opravili i procesijo vodili mil. g. Dr. Vraber Maksimiljan, stolni prošt z Maribora, predgali so pa nam dobro znani goreči govornik g. Gomilšek Franc, dekan od sv. Benedikta.

Velika poneverba. V Zagrebi je ponevero varaški blagajnik Šošarič Ivan dva ino pol milijona dinarov. Noro je od 1. 1925. Oblasti se je sam prijavo. Gde nega Boga, nega tudi poštenosti.

Strašna nesreča ednoga mladenca. Na proslavo sv. Janoša Boska v Veržeji je hodo 20 letni dečko Dajčar Janoš z Radomerja poleg Lotmerka gda je šo domo, je najšeo edno patrono pa jo shrano. Ar se je na nogi vrezao i ne mogo iz sobe, je vzeo v roke najdemo patrono pa jo začeo vrtati. A patrona je z strašnim pokom razletela, mladenci otrgala levo roko, ga ranila na prsaj i na obrazi pa ga oslepnola ona obeh okej. Patrona je bila za nikakoga namenjena, zato je bila z strašnim eksplozivnim strlivom napunjena. Grozni časi.

Obsojena špijona. Masten Gabriel, pristojen v Italijo, je dobo 15 let temnice zavolo špijonstva na hasek neke tūje države, Žarko Vasič je pa dobo 10 letni vozo za isti pregrešek.

OKOLI PO SVETI.

V zrak je zletelo 40 velikih oken v Beči v kavarni, v štero hodijo židovje. Bombe sta nalekla en dečko i dekla, narodna socialisti.

Rūdniška nesreča se je pīpetila v Kalberg-Budingeni v Nemčiji. Mrtvih je 86 rūdarov, do šterih ne morejo, ar so pregloboko pod zemlov. **Tābor za pijance** so zgradili v Stuttgarti v Nemčiji. Nepobolšlive pijance tū notrizaprejo. Mi bi tudi vu večih faraj potrebuvali takše tābore.

Dva milijone nemške mladine je nastopilo 1. maja i maširalo na čast Hitleri v Berlini. I Bogi na čast?

Stavijskijov dūh ne mirūje. V Parizi so najšli vmorjeno sestranu poslanca Henriota, ki je pripomogo, da se je slepara Stavijskija zamazana stvar odkrila. Mlado ženo je vmoro mož, naj bi mogo priti do njene 800 jezero frankov velike zavarovalnine. Oča morilca državni tožilec, višji sodnik, je zavarovalnici nazvesti snehino smrt, ka penez ne bi zapadno. Pa grozna hūdobija.

Slovenski jezik preganjajo v Italiji. Poleg Benetk (Venezia) v Videmskoj pūšpekiji so tudi slovenske fare, v šterih se je vsikdar slovenski predgali, najmre po domačem slovenskom jeziki, kak ga narod guči. Talijanska vlada je prepovedala zdaj v cerkvah slovenske predge, narod je prisiljen talijanske poslušati, a jih ne šče i tudi ne razmi. Sv. Dūh Bog je dao apoštolom zato dar jezikov, ka predgajo narodi po tistom jeziki, šteroga razmijo, ar je duhovnik za narod, ne pa narod za duhovnika. Grozno odgovornost si zato nakopajo odgovorni činitelje pred Bogom, gda narodi jemlejo te od Boga dane pravice.

RAZGLED PO KATOLIČANSKOM SVETI.

Keliko je katoličancov v raznih delaj sveta? V Europi 202 milijonov, to je 43% vsega prebivalstva, v Aziji 17 milijonov, 2%, v Afriki 5 milijonov 380 jezero, 4%, v Severnoj Ameriki z Canadov 42 i pol milijona, 33%, v Južnoj Ameriki 73 milijone, 97% vsega prebivalstva.

Bože smilenje. Svet je trdoga srca. Človek sovraži človeka, za koga

je Bog življenje dao. Mrzi ga, preganja ga, vūžiga njemi, muči ga, vmarja ga. Boži zakonov ne drži, sveckih ne poštuje, stariše zametava deca, deco v greh zapelavlje stariš, mož ne trpi žene, žena ne moža, bijeta se brat i sestra, čistosti ne, tolvajija je vsakdenešnje opravilo nešteti, treznost je osovra žena, pijanost je dika nešteti milijonom. I vse to vidi i globoko čūti Jezusovo bože Srce, neskončno razžaljeno Srce i čaka na povrnenje sveta. Zaistino bože smilenje, da ne že svet pokončani.

Vogrski socijalist od papovih okrožnic. Vogrske katoličanske novine so prinesle to zanimivo izjavo ednoga socijalističnoga zastopnika iz Budapešta: „Ka socijalistični strankini tajnik sijajno žive od naših težko zaslužnih penez, to mi znamo. Da si naši voditelji dajo napuniti žepe od kapitalistov, ka so tiho, i da so zavolo toga proti gori dobra deca, a proti doli hūdobni nasilniki, niti to je ne novica. Ali oni bar kričijo mesto nas, nas poslušajo i organizirajo nas. Ali kak naj idemo, če njim obrnemo hrbet? Ali je takša katoličanska delavska organizacija, pred šterov bi naši kapitalisti klonili? Nega je i tudi je nede, če bodo katoličani ešče nadale tak delali. Šteo sem enciklike: „Rerum Novarum“ i „Quādragesimo Anno“, ešče prle, kak so bile predstavljene v vogrski jezik. Če bi je napisao Staljin, — a on takšega kaj ne napiše nikdar — za dva tječna bi že to morao vsaki komunist znati na pamet, a za mesec dni bi že iz Austrije i iz Ognjene zemle javlali v Moskvo: izvršeno je! Ali vi katoličani! Vi kaj takšega zakleplete v ladice, ka ne zgūbi vsebine. Moram vam povedati, da vi katoličanci ne zaslužite takšega papo“.

OD NAŠIH V TŪJINI.

S Bethlehem. Bunderla Mirko je zavolo slaboga zdravja prekdao svojo mesnico Ozvatič Kolmani, ki ma zdaj tri mesnice.

New. Brunswick. Vmrla je v 63 leti starosti Domiter Julija, rojena v Otovcih. Pokojna je 31 let bila v Ameriki.

Newark. Tū je nastavleno luteransko deklisko društvo pod naslovom „Joung People's Society“. (Am. Slovencov Glas.)

„Kranjska Kat. Slovenska Jednota“ je obhajala 40 letnico svojega obstoja v Ameriki. Glavni namen društva je bio, ohraniti vero v srcaj Slovencov v tūjini, i poleg vere materni jezik, v nevolaj njim pa pomagati z podporami. Društvo ma zdaj 34608 kotrig i tri milijone 259 jezero 527 dolarov vrednosti. Jednota je bila i je prava mati katoličanskih Slovencov v Ameriki, štera je jezerim sirotam i dovicam zbrisala suze pri zgūbi njim dragih i jezerim pomagala v betegi i siromaštvi.

Službena naznanila.

Vsem občinam, — vsem žandarmerijskim stanicam, — oddelkom finančne kontrole.

I.

V gozdovih je iglasto drevje zaradi mraza in suše preteklih let zelo trpelo. Mnogo drevja se je posušilo, še več ga pa hira. Na takem drevju se najrajši ugnezdi lubadar, ki se je tudi že v poletju in jeseni 1933 pojavil. Glede na veliko nevarnost, ki preti gozdom zaradi razširjenja tega škodljivca, se naroča vsem gozdnim posestnikom na podlagi § 29. zakona o gozdih, da nemudoma pregledajo svoje gozdove in odstranijo vse po lubadarju napadeno drevje. Napadeno drevje se spozna na leseni moki pod luknjicami, ki jih hrošč izvrtal in po smoli, ki izstopa iz teh luknjic. Odstraniti je tudi iglasto drevje, ki se je začelo že sušiti, ki ima polomljene vrhove in katerega zunanost kaže, da hira. Debla teh dreves se morajo olubiti, tar lubje, vršiče in debelejšje veje pod nadzorstvom odraslih na varnem kraju previdno sežgati. Tistim posestnikom, ki se ne bi odzvali temu ukazi do 31. t. m., se bodo na podlagi § 144. imenovanega zakona izvršila

potrebna dela uradno in na njihove stroške. Razen tega se bo uvedlo proti njim kazensko postopanje.

Občinska uprava naj da zgornji razpis na krajevni običaj razglasiti na celom svojem področju, najbolje s prečitanjem na prikladnih mestih (zbirališču ljudstva). Naj me obvestijo občinske uprave, žandarmerijske stanice in finančni kontrolni organi, o vsakem pojavu omenjenega gozdnega škodljivca, čim bi kaj sumljivega opazili.

II.

Ker se pomladi in po leti vedno pojavljajo gozdni požari, opozarjamo, da se v smislu § 40. gozdnega zakona ne sme kuriti blizu gozdov in v gozdih brez najstrožjega nadzorstva. Prepovedano je tudi nepotrebno požiganje pašnikov, kar večkrat povzroči požare v sosednjih gozdovih. Takisto je nedopustno v gozdovih in na pašnikih odmetavati neugašene vžgalice ali ostanke cigaret in smotk. Kdor bi na katerikoli način, bodisi iz nemarnosti ali pa neprevidnosti povzročil gozdni požar, ali se ne bi ravnal po predpisih tega razglosa, bo moral povrniti vso nastalo škodo in se bo proti njemu kazensko postopalo. Starši so odgovorni za škodo, ki bi jo napravili njihovi otroci zaradi nezadostnega nadzorstva.

Vsakdo, ki zapazi ogenj v gozdu ali blizu njega, ga mora, ako le mogoče, pogasiti, sicer pa takoj naznati bližnjim prebivalcem, da se obvesti župana občine in lastnika gozda. Župan mora nemudoma pozvati občinarje, da gredo takoj pomagat gasiti. Kdor bi se brez tehtnega vzroka ne odzval pozivu, zapade postavni kazni.

Občinska uprava naj da gornji razpis na krajevno običajni način razglasiti na celom svojem področju, najbolje s prečitanjem na prikladnih mestih (zbirališču ljudstva). Naj me dalje obvestijo občinske uprave, žandarmerijske stanice in finančni kontrolni organi o vsakem slučaju gozdnega požara, za katerega zaznajo po službeni dolžnosti ali pa o priliki vršenja svoje službe.

Sreski načelnik:
Lipovšek s. r.

Cene

Cena zrnja ide gor zavolo sūše. Naša pšenica košta doma 130 Din., kukorica pa 100 Din. V Ljubljani košta pšenica 165 Din., kukorica pa 127-50, če je popolnoma sūha.

Vreme.

Preci stalno vreme, toplo, zmes spremenliva oblačnost i dež.

Vabilo.

na 5. redni občni zbor HRANILNICE in PO-SOJILNICE r. z. z. n. z. Sv. JURIJ v Prekmurju, ki se bo vršil, dne 27. maja 1934. ob 14 uri v prostorih posojilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora,
2. Poročilo načelnika,
3. Poročilo nadzorstva,
4. Odobritev rač. zaklj. za l. 1933,
5. Čitanje revizijskega poročila,
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob napovedanem času ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

VAŽNO! Tem VAŽNO!

potom naznanjam lastnikom mlatilnih strojev in mlinov, da dobijo po neverjetno nizkih cenah

REMENJE

pri **BADER HERMAN**

trgovcu z usnjem v DOLNJI LENDAVI

Ustanovljeno 1895

Remenje je iz najboljših inozemskih tovarn, dobi se vsake širokosti.

Moja trgovina je v Prekmurju najbolj znana, zaupanja vredna in najstarejša trgovina z usnjem.